

PICTURE © MOMAFAD/Athens, YANNIS ADONIOU – DIONISIS
CHRISTOFILOGIANNIS, Main Fountain, former Ellinikon International Airport, 2020
(by Stathis Mamelakis)

EDITED BY Dionisis Christoflogiannis

MOMAFAD

(A guided tour)

Το MOMAFAD (Museum of Modern Art For A Day) είναι ένα project/έργο του εικαστικού Διονύση Χριστοφιλογιάννη, το οποίο αξιοποιεί και μετατρέπει τον εκάστοτε χώρο σε Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης για μία Ημέρα, συγκεντρώνοντας τα έργα μίας ομάδας σύγχρονων καλλιτεχνών, τα οποία και παρουσιάζει κατά τη διάρκεια μίας ημέρας. Τα έργα αυτά (γλυπτά, ζωγραφικά, video κ.ά.) τοποθετούνται με ευθύνη των επιμελητών και φωτογραφίζονται μετατρέποντας την προσωρινή εγκατάστασή τους σε ένα μόνιμο κομμάτι της ιστορίας του χώρου. MOMAFAD (The Museum of Modern Art for A Day) is a project/artwork created by contemporary Greek artist Dionisis Christoflogiannis which reclaims spaces and transforms them into museums for the duration of one day. Each edition brings together the works of a group of contemporary artists which are handed over to the project's organizers for a day. Subsequently photographed, these temporary installations are turned into a permanent piece of the site's history.

Το MOMAFAD, με την πρόσκληση του επιμελητή Αδριανού Ευθυμιάδη, παρουσιάστηκε στο πλαίσιο της έκθεσης «SunShip: The Arc That Makes The Flood Possible», Arts Letters & Numbers στο CITYX Venice Italian Virtual Pavilion της Βενετίας της 17ης Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής της Βενετίας. Τα εγκαίνια του MOMAFAD με την παρουσίαση του documentary film και της ανοιχτής συζήτησης έγιναν στο ΕΜΣΤ – Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στην Αθήνα στις 18 Νοέμβρη 2021.

Οι φωτογραφίες-έργα των εφήμερων εγκαταστάσεων, τα πρωτότυπα κείμενα θεωρητικών, καθώς και το αρχαικό υλικό, αποτελούν την τελική μορφή του εκάστοτε MOMAFAD, καθώς αποτυπώνονται σε έναν κατάλογο-έκθεση που αποκτά από μόνος του αρχαικό χαρακτήρα.

Το πρώτο MOMAFAD υλοποιήθηκε στο εγκαταλελειμένο κτίριο του πρώην Ανατολικού Αερολιμένα Αθηνών στην περιοχή του Ελληνικού, το οποίο σχεδιάστηκε από τον Φινλανδό αρχιτέκτονα Eero Saarinen το 1968. Στην επιλογή της συγκεκριμένης τοποθεσίας συνετέλεσαν τόσο η σπουδαία αρχιτεκτονική, όσο και η συναισθηματική αξία του κτιρίου για τον ελληνικό λαό. Ο πρώην Ανατολικός Αερολιμένας, κενός από το 2001, ορίστηκε ως τόπος εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς το 2006 και παρέμεινε εγκαταλελειμένος μέχρι πρόσφατα, όταν ενσωματώθηκε στο μεγάλη κλίμακας έργο αναδιαμόρφωσης του Ελληνικού. Τα installation views, όπως αποτυπώνονται από τον φωτογραφικό φακό με έργα σημαντικών καλλιτεχνών μέσα στον εκάστοτε χώρο, αποδεικνύουν την εφήμερη μετατροπή του σε Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης για μία Ημέρα.

Το MOMAFAD ξεκινά μια επιμελητική και φιλοσοφική έρευνα γύρω από τη σύγχρονη τέχνη, διατηρώντας το κτίριο σιγή για μία ώρα έκφρασης της σύγχρονης τέχνης και του πολιτισμού.

Ενώ το MOMAFAD διήρκεσε φαινομενικά μία ημέρα, η παραγωγή αυτού του πρότζεκτ ακολούθησε μια διαδικασία ανακάλυψης, έρευνας και επιλογής που διήρκεσε ένα χρόνο. Επιτρέποντας στον χρόνο να διαμορφώσει και την έρευνά μας, μίμηκα σε μια κατάσταση διαρκούς προβληματισμού σχετικά με την έννοια αυτού του προσωρινού θεσμού. Με την αποστασιοποίηση από την αμεσότητα μιας ημέρας, το MOMAFAD έγινε σταδιακά μέρος μιας ιστορικής συνέχειας, για να αναφερθώ στον Frederic Jameson. Με αυτόν τον τρόπο, καλούμαστε να διερευνήσουμε το MOMAFAD μέσα από μία μεγαλύτερη, ιστορική επαναξιολόγηση και μία βαθύτερη, προσωπική ανάμνηση του Ελληνικού (...) (Κατάλογος MOMAFAD Εισαγωγή, Αριάννα Καλλιγά)

Το MOMAFAD θέτει τροχιοδεικτικά την τέχνη για να προτείνει μια άλλη αντίληψη για τη διαχείριση του χώρου, σε μια περίοδο που η διαμόρφωση του Ελληνικού είναι ακόμη ένα ανοικτό επίδικο ζήτημα. Το MOMAFAD δεν είναι όμως ακριβώς μια έκθεση: είναι ένα καλλιτεχνικό έργο το οποίο εγκιβωτίζει μια έκθεση. Στην ουσία πρόκειται για ένα πολλαπλό mise en abyme: στις άδειες αίθουσες αναμονής, στους χάρβαλους διαδρόμους, στις ερειπωμένες σκάλες και τα πεσμένα σήματα της Ολυμπιακής αναπτύχθηκαν για μία μέρα και φωτογραφήθηκαν έργα σύγχρονων Ελλήνων καλλιτεχνών (...) (Η ομιλία του ερευτή, Θεόφιλος Τραμπούλης)

Μοντέλα σαν αυτά που έχουν δοκιμαστεί στο MOMAFAD υπογραμμίζουν την (α)ακρίβεια (inspecificity) του μέσου στη σύγχρονη τέχνη, την εφήμερη ιδιότητα της αισθητικής συνάντησης και τη μοναδικότητα κάθε ξεχωριστής προοπτικής. Η επικέντρωση του MOMAFAD στο αρχείο δεν προέρχεται από την επιθυμία να παίζει κανείς με αρχαιολογίες, ιστορίες και ιστοριογραφίες. Απτιθέτως, εστιάει στην πρωταρχική ιδιότητα του καλλιτεχνικού επιμελητή ως θεατή. Πρόκειται τελικά για έναν «επαγγελματία-θεατή» (...) (Η Επιμέλεια Εφήμερων Εμβλημάτων: Η περίπτωση του MOMAFAD, Σωτήριος Μπαταστζής)

Το έργο παίρνει το όνομα MOMAFAD/Museum of Modern Art for A Day και παραπέμπει άμεσα σε μία μουσειολογική θεώρηση

MOMAFAD has been invited by the curator Adrianos Eythimiadis and is being held as part of "SunShip: The Arc That Makes The Flood Possible," Arts Letters & Numbers' exhibition in the CITYX Venice Italian Virtual Pavilion of the 17th Venice Architecture Biennale. The inauguration of MOMAFAD with the presentation of a film documentary and public discussion was held at EMST – National Museum of Contemporary Art Athens on 18th of November 2021.

The first MOMAFAD took place in the abandoned terminal of the Ellinikon International Airport of Athens, designed by Finnish modern architect Eero Saarinen in 1968. Both the architectural value of the building and its emotional salience as a site of public memory contributed to its selection. Lying vacant since 2001, the former East Terminal was designated as a national heritage site in 2006, yet remained abandoned until only recently, when it was incorporated into the large-scale Ellinikon redevelopment project. As the texts that follow will explore, the space is a site of contradiction, history, memory, and fragility, private, civic, and public ownership.

The photographs of the ephemeral installations, newly commissioned texts, and archival material comprise MOMAFAD's final form, a publication, which aims to become an archive in its own right.

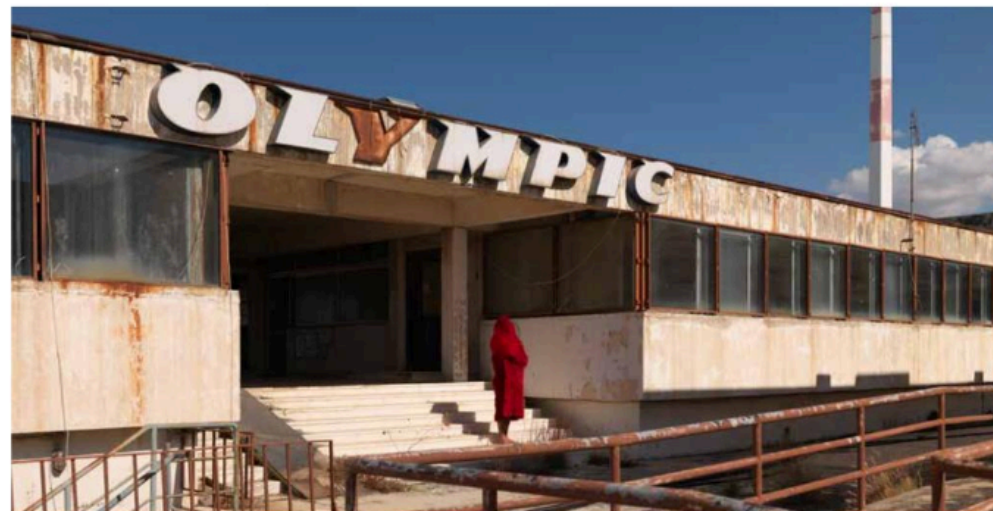
While MOMAFAD ostensibly took place for one day, the production of this project followed a year-long process of discovery, excavation, and selection. By allowing time to run its course, we entered a state of ongoing reflection on the meaning of this temporary institution in its aftermath. By distancing ourselves from the immediacy of one day, MOMAFAD gradually became part of a historical continuum, to cite Frederic Jameson. In so doing, we are called to explore MOMAFAD through a larger, historical reappraisal and deeper, personal recollection of Ellinikon (...) (MOMAFAD catalog Introduction, Ariana Kalliga)

MOMAFAD sets art as the trailblazer, proposing a different point of view on the use of the space at a time when the restructuring of Ellinikon is still an open and much disputed issue. MOMAFAD, however, is not exactly an exhibition; it is a work of art that encapsulates an exhibition. In effect, it is a multiple mise en abyme: the empty waiting rooms, the dilapidated hallways, the deserted staircases, even the broken Olympic Airways logos became for a day the site where works of art by contemporary Greek artists were developed and exhibited. The photographs are MOMAFAD's works (...) (The silence of the ruin, Theophilos Tramboulis)

Models such as those that have been tested out in MOMAFAD intensify the medium (un)specificity of contemporary art, the ephemeral quality of the aesthetic encounter and the individuality of every single perspective. The archival focus of MOMAFAD doesn't derive from a wish to play with archaeologies, histories and historiographies but rather promotes the artist-curator in his primary capacity as an actual viewer, a "professional spectator". (...) (Curating Ephemeral Icons: The Case of MOMAFAD, Sotirios Bahstsetzis)

The title of the project MOMAFAD/ Museum of Modern Art for A Day directly refers to museological narratives whose firm duration in time and current institutional stagnation, the assertion of For One Day, seems to cure. MOMAFAD provides a heroic act of re-proposing what a museum of contemporary art could be and how long its existence could last to make a meaningful social impact; one day is enough! (On MOMAFAD, Hesperia Iliad of Subplajo)

MOMAFAD seems to be re-introducing one of the foundational stipulations of modernism, as expressed by Baudelaire: "Modernity is the ephemeral, the fugitive, the contingent, the half of art whose other half is the eternal and the

Giorgos Tserionis at MOMAFAD
PICTURE © MOMAFAD/Athens, GIORGOS TSERIONIS - DIONISIS CHRISTOFILOGIANNIS, Olympic Airlines Building, former Ellinikon International Airport, 2020 (by Stathis Mamalakis)

Kostis Velonis at MOMAFAD
PICTURE © MOMAFAD/Athens, KOSTIS VELONIS - DIONISIS CHRISTOFILOGIANNIS, Runway, former Ellinikon International Airport, 2020 (by Stathis Mamalakis)

NICHOMACHI KARAKOSTANOGLU at MOMAFAD
PICTURE © MOMAFAD/Athens, NICHOMACHI KARAKOSTANOGLU - DIONISIS
CHRISTOFILOIANNIS, Security-ticket checkpoint, former Ellinikon International
Airport, 2020 (by Stathis Mamelakis)

PANTELIS VITALIOTIS MAGNETO at MOMAFAD
 PICTURE © MOMAFAD/Athens, PANTELIS VITALIOTIS MAGNETO - DIONISIS
 CHRISTOFILOGIANNIS, Arrivals Terminal, former Ellinikon International Airport,
 2020 (by Stathis Mamelakis)

η οποία αναφέρεται σε πολιτισμικά φαινόμενα που παρουσιάζουν διάρκεια στο χρόνο. Αποτέλεσμα αυτού στις μέρες μας είναι η αδιαμφισβήτητη θεσμική και νοηολογική κόπωση της λέξης μουσείο, κάτι το οποίο το MOMAFAD, ως μουσείο για μία μέρα, αναιρεί. Το έργο μετουσιώνεται σε μία σχεδόν ηρωική πράξη επαναστασιασμού της έννοιας μουσείο μοντέρνας τέχνης: το τι μπορεί αυτό να είναι αλλά και πόση διάρκεια μπορεί να έχει η ύπαρξή του στο χρόνο για να είναι σημερινός. Εδώ μία μέρα αρκεί! (Για το MOMAFAD, Hesperia Iliadou de Subplajo)

Το MOMAFAD μοιάζει να επαναφέρει στη σύζητηση μια από τις προγραμματικές θέσεις του μοντέρνου, όπως, τη διατύπωσε ο Μπωντλαίρ: «Το καινούριο είναι το εφήμερο, το φευγαλέο, το τυχαίο, το ήμισυ της τέχνης, της οποίας το άλλο ήμισυ είναι το αιώνιο και αμετάβλητο. [...] Το μοντέρνο βρίσκεται μόνο στο αιώνιο το αντώνυμό του και έχοντας αποδεσμευτεί από την αντιπαράθεση προς ένα αρχαίο ή κλασικό που όφειλε να υπερβεί, εισέρχεται συγκρινόμενο μόνο προς το εκάστοτε μοντέρνο, σε μια σπείρα αέναης αυτοπέριβρασης» (...) (Η μελαγχολία του μοντέρνου και η δόνηση της στιγμής, Γιώργος Τζιρτζιλιάκης)

Είναι αναζωογονητικό πώς το MOMAFAD ανακινεί με μια τόσο ανάλαφρη διάθεση μια σειρά από θεμελιώδη ερωτήματα! Ορισμένα από αυτά είναι διαχρονικά και άλλα αρκετά εξειδικευμένα. Η αύρα του έργου τέχνης, η προσβασιμότητα στο αυθεντικό έργο ως αίτημα για την αυτοπραγμάτωσή του και ως θεσμική αποστολή των μουσειών τέχνης, η φωτογραφία ως περφόρμανς και η έκθεση ως αρχείο ανάμεσα σε άλλα. Το πρότζεκτ μπορεί να εκληφθεί συνολικά ως μια καλλιτεχνική χειρονομία με επιπελεστικό χαρακτήρα καθώς εκεί έγκειται η ιδιαιτερότητά του. (...) (Φεύγουσες ευλωτότητες, Ελένη Ρήγα)

Το MOMAFAD συνέβη στιγμιαία, καταλαμβάνοντας το κτίριο του Ανατολικού Αεροσταθμού του Διεθνούς Αεροδρομίου του Ελληνικού στην Αθήνα, σε μια συγκεκριμένη και «κρίσιμη χρονική στιγμή»: δηλαδή στη στιγμή της ιδιωτικοποίησης του μεγάλου δημόσιου ακινήτου. Η παρέμβαση του MOMAFAD αποσταθεροποιεί μια δεδομένη συνθήκη και αναταράσσει στιγμιαία τις τρέχουσες διαδικασίες ιδιωτικοποίησης. (...) (Πέρα από κουλτούρες του ιδιωτικού Για-Μία-Μέρα; Λουκάς Τριάντης)

immutable[...] Modernity finds its antonym in the eternal. Having released itself from a conflict and comparison with antiquity and the classical past that had to be exceeded, it can now be compared only to what is ephemeral at any given time in an eternal spiral of self-transcendence". (...) (The melancholy of the modern and the vibration of a moment. Giorgos Tzirtzilakis)

It is refreshing to see how the MOMAFAD project playfully explores a series of fundamental questions. Some of these questions are timeless and others quite specialized; relating to the aura of the artwork, the accessibility as a demand of self-realization and the institutional mission of art museums, photography as performance and the exhibition as an archive among many others. This project could be conceived as an artistic gesture with an element of performance. (...) (Fleeting vulnerabilities, Eleni Riga)

MOMAFAD takes place for-a-day by occupying Athens's former Ellinikon International Airport East Terminal at a particular point in time; the site's privatised transition. The intervention of MOMAFAD momentarily destabilised a given condition and instantly disrupted ongoing processes of privatisation. As a non-commodified art project we may conceptualise this as an ephemeral potential creation of a "common space". (...) (beyond cultures of privatism For-A-Day? Loukas Triantis)

Creator & main curator
 Dionisis Christofilogiannis
 Co-curator
 Ariana Kalliga

Artists

Andreas Angelidakis, Yannis Adoniou, Nikos Charalambidis, Dionisis Christofilogiannis, Martha Dimitropoulou, Christoforos Doulgeris, Annie Fassea, Nikomachi Karakostanoglou, Andreas Kasapis, Panagiotis Kefalas, Nikos Komiotis, Georgia Kotretsos, Antonis Larios, Pantelis Vitaliotis - Magneto, Andreas Mallouris, Eva Mitala, Maria Papadimitriou, Ilias Papailiakis, Poka-Yio, Evi Roumani, Virginia Russolo, Adonis Stoantzakis, Giorgos Tserionis, Stefanos Tsiropoulos, Kostis Velonis, Art.Drone.Projects

Guest Scholars

Sotirios Bachtsetzis, Ariana Kalliga, Eleni Riga, Theofilos Tramboulis, Loukas Triantis, Yorgos Tzirtzilakis, Hesperia Iliadou de Subplajo

Photography

Stathis Mamelakis Video Design: Harris Gorovellis Sound Design: Eleni Kavouki Music: Eftychia Kamenaki & Eleni Kavouki Project Coordinator: Charalampos Papadopoulos Catalog Design: Adrianos Efthymiadis Editing Assistance: Millie Anderson, Suzana Fais, Thomas Macheras, Panagiotis Ioannidis Silk Screen printing: Eva Mitala Volunteers: Nikos Larios, Thomas Macheras, Effie Papadopoulou, Adonis Stoantzakis Archives Yale University Library, Manuscripts and Archives, Urban Environment Laboratory of NTUA, Civil Aviation Museum Athens, Olympic Aviation Cultural Center, Technical Chamber of Greece (TEE-TCG) Digital Library, Kathimerini- Historical Archives

With the support of

BATLINE Architects Brussels, space52 Athens, KORAI project space Cyprus, IDS - Industrial Drone Services Greece, TRZ entertainment Athens